

Doelstelling:

Alle actoren zullen zich maximaal en gebiedsdekkend inzetten om de schade door everzwijnen zo klein mogelijk te houden. De landbouwsector vraagt daarbij te streven naar nul-schade.

B. Maatregelen

1. Informeren en sensibiliseren

- a) Alle actoren engageren zich om snel te informeren, overleg te plegen en in te grijpen als er waarnemingen of schade zou zijn; de communicatie is objectief en respectvol.
- b) Gemeenten en lokale media worden in het lokaal overleg gevraagd hun rol op te nemen om burgers aan te zetten via informatie en sensibilisatie meldingen van aanwezigheid te doen (vooral in passagezones).
- c) Gemeenten kunnen een belangrijke en ondersteunende rol spelen om stakeholders bij elkaar te brengen in functie van het lokale overleg, vooral ook op plaatsen waar er nog geen everzwijncoördinator kijkt graag samen met REBO en prov. Antwerpen om hier ook in de prov. Antwerpen op in te zetten. Er zijn ook artikels en een website in voorbereiding.
- d) De provincie Antwerpen kijkt verder ook welke rol zij kunnen opnemen in het informeren en sensibiliseren van burgers evt. via de persverantwoordelijke.
- e) Natuurpunt organiseert een infosessie / overleg in het najaar om de eigen achterban te informeren en sensibiliseren.

2. Preventieve maatregelen

- a) Alle actoren onderschrijven het belang van -in deze fase- moeite te doen om elkaar beter te leren kennen. Zij engageren zich om volop in te zetten op (lokaal) overleg
- b) Alle actoren engageren zich om meer concrete afspraken te maken en info uit te wisselen. Om pro-actief te kunnen werken, is het nodig dat er nu al contacten worden gelegd tussen de betrokken partijen (jagerij, landbouw, ANB, landeigenaars, NP...); gemeenten kunnen hier een belangrijke rol, zelfs van initiatiefnemers, in opnemen.
- c) ANB hebben draaiboeken voor grote natuurgebieden. Zo kan iedereen snel tot actie overgaan wanneer het nodig is.
- d) Als preventieve maatregelen worden afrastering (strategisch te bekijken), schietstroken (hiervan zijn al enkele interessante voorbeelden o.a. via beheersovereenkomsten¹ met VLM – hier weliswaar met dien verstande dat er geen vaste constructies kunnen worden geplaatst op deze percelen), afschrikmiddelen (zoals verschrikkers, mensenharen...), hoogzitten...

---

¹ De nieuwe (vanaf 2023) beheersovereenkomsten kunnen niet meer gebiedsdekkend aangevraagd worden; er zal dus moeten bekeken worden hoe de schietstroken voor landbouwers gefinancierd kunnen worden

genoemd. Ook wanneer er nog geen everzwijnen zijn waargenomen of schade is, worden alle actoren aangesproken om hierin hun verantwoordelijkheid op te nemen.

3. Melden van schade/aanwezigheid

- a) Alle actoren engageren zich om zowel aanwezigheid als schade zoveel en zo snel mogelijk te melden en mekaar hier ook blijvend in te motiveren. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het e-loket, de Wilderapp, waarnemingen.be.
- b) Heel wat gemeenten hebben al een eigen meldpunt; dat kan inspirerend zijn voor andere gemeenten.
- c) Landbouwers hebben duidelijk aanspreekpunt bij de WBE/ lokale jachtgroep om info te delen. Op lokaal niveau worden hierover concrete afspraken gemaakt in functie van een snelle responsketting. De relatie tussen jager en landbouwers is cruciaal in functie van een goed beheer en een goede afspraken.
- d) De Boerenbond engageert zich om ook landbouwers te stimuleren om schade te melden en contact op te nemen met de jagers.
- e) Natuurpunt engageert zich om sporen en waarnemingen te melden bij de jagers.
- f) Indien er schade is aan natuur of landbouw, zal Natuurpunt het gesprek intern opnieuw voeren om te bekijken welke maatregelen er nodig zijn om schade te vermijden.

4. Voorbereiding van bejaging

- g) Alle actoren onderzoeken op welke manier, en aansluitend bij de eigen visie, zoveel mogelijk terreinen bejaagbaar kunnen worden gemaakt. Er is ongerustheid over een aantal grote natuurrijke gebieden, die (nog) niet bejaagbaar zijn: bv. Prinsenpark (jachtplan wordt voorbereid door prov. Antwerpen), Hoge Rielen, SAS 6/7, bossen rond SCK Mol, Liereman, Overbroek... In het lokaal overleg kan hierover in gesprek gegaan worden. Voor de gebieden die in beheer zijn bij ANB zal in overleg met de eigenaar worden gekeken naar de mogelijke scenario's.
- h) De WBE's engageren zich om op hun intern overleg of algemene vergadering mensen met ervaring uit te nodigen om zo informatie en kennis te laten doorstromen.
- i) Indien nodig neemt de WBE contact met de naburige WBE om het juiste materiaal te kunnen gebruiken. Momenteel is er namelijk op bepaalde plaatsen geen ervaring met jacht op everzwijnen.
- j) Jagers uit verschillende WBE's kunnen samen gaan jagen zodat ze elkaar beter leren kennen. Een goeie samenwerking is belangrijk op het moment dat er gecoördineerde actie nodig is. Het samen jagen kan in het kader van drukjachten (ook in andere zones).

- k) De jagerij doet inspanningen om verjonging van de jagerij te verhogen en de negatieve perceptie t.o.v. de jachtsector van buitenaf aan te pakken. Daarnaast moeten jonge jagers intern, binnen de WBE ook voldoende kansen krijgen. "Jonge Jagers" doen hiervoor inspanningen ism ANB.
- l) De WBE's kunnen contact nemen met het REBO-team, bijvoorbeeld om samen draaiboeken (cf ANB) door te nemen. Zo leren ze elkaar kennen en kunnen ze wederzijdse verwachtingen uitklaren.

5. Organiseren van de bejaging

- a) ANB-beheer engageert zich om voldoende inspanningen te doen ifv de doelstellingen en drukjachten en andere vormen van jacht te organiseren in samenwerking met alle actoren, de aanpalende jagers in het bijzonder. Het engagement tot het aantal en de specifieke plaats van de drukjachten wordt bepaald in het lokaal overleg.
- b) Iedereen onderneemt actie als er een melding is van een everzwijn of van schade. Dit moet dan meteen aanzet geven tot een verantwoorde actie op het terrein.
- c) Aanzitjacht is en blijft essentieel maar tijdrovend; ook drukjachten zijn nodig (met goede afspraken over het plaatsen van de hoogzitten).
- d) REBO en ANB engageren zich om sterk in te zetten op de relaties, het delen van informatie en ook de samenwerking met de lokale actoren uit Nederland.

6. Monitoren van indicatoren

- a) Alle actoren engageren zich om sleutelinfo bij te houden over de concrete acties en initiatieven en over de aanwezigheid van schade te borgen ifv evaluatie en bijsturing maatregelen.

7. Coördineren van maatregelen

- a) Op lokaal niveau worden zowel de zomer- als winterstrategie besproken in functie van het geïntegreerde aanpak in functie van de doelstelling. Elk initiatief houdt rekening met de globale aanpak/strategie in het ruimere gebied. Er wordt aangegeven dat het belangrijk is om van alle actoren/perspectieven voldoende mensen rond de tafel te hebben om mekaar beter te leren kennen en concrete afspraken te kunnen maken en effectief samen te werken.